ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/25
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން
- އިސްތިއުނާފުކުރައްދުވި ފަރާތް: މުޙައްމަދު މާހިރު / ދޮރުވަނބުގެ، ހއ.ކެލާ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
އިސްފަނޑިޔާރު ޢާދިލް ޙިލްމީ
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ޛުލްޤަޢިދާ 1443
16 ޖޫން 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 15 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1443 / 18 ޖަނަވަރީ 2022

<u>އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:</u>

- **ނަންބަރު:** 111/VTR/2020
- **ނިންމި ތަން:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- **ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 03 ޖޫން 2020
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 11 އޮގަސްޓް 2021

މަދަނީ- ވަޒީފާއާބެހޭ- އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ޙާލަތްތައް- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާ- މައްސަލަ ބަލާ ފަސޭހަކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ގެނެސް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމެއް ހަމަޖެއްސުމަށް ބާރު ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ދިޔައީއްސާ ކުރަންޖެހޭ މިންވަރަށް ހުރިތަކަށް ދިޔައީއްސާކުރުމަށް ބާރުބޭނުންކުރުން، ނުވަތަ ތިމަންނަގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ފާހަގަކަށް ދިޔައީއްސާކުރުފައި ނުވާކަމަށް ބާރުބޭނުންކުރުން އާ މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ މިންގަނޑަށް ފުރިހަމަވާކަން

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަރީފުގެ ރައުޔު (މި ރައުޔަށް އިސްފަނޑިޔާރު ހާތިފް ހިލްމީ އާއި ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ މަސްއަލައެކެވެ. މި މަސްއަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތަކީ، ހއ. ކެލާ، ދޮރަނބުގެ / މުޙައްމަދު މާހިރު[1] އެވެ.

ކޭސް ހިނގާފައިވާގޮތް

2. މުޙައްމަދު މާހިރު 15 ޖެނުއަރީ 2013 އިން ފެށިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ކޯޓު މާސްޓަރގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދިޔައެވެ.

3. މުޙައްމަދު މާހިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް އޮފިސަރެއްގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދާ [ނަން އުނިކުރެވިފައި] އާއިމެދު ޖިންސީ ސަކަރާތްތެރިކޮށް ހިތްހަމަނުޖެހޭ ޢަމަލެއް ހިންގިކަމަށް ބުނެ ނަންބަރު 16/2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުން ހިމާޔަތްދިނުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އުފައްދާފައިވާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުން ހިމާޔަތްދިނުމުގެ ކޮމިޓީއަށް 26 ސެޕްޓެންބަރު 2019 ގައި ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅިފައިވެއެވެ. އަދި އެ ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ނިމެންދެން މުޙައްމަދު މާހިރު ވަޒީފާއިން ސަސްޕެންޑްކޮށް ވަޒީފާއަށް ނުކުތުން މަނާކުރިއެވެ.

4. ބުނެވުނު މައްސަލަ ކޯޓުގައި ބެލުމަށްފަހު އެ މައްސަލަ މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުވާކަމަށް ފެންނާތީ، މުޙައްމަދު މާހިރަށް ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން، ނަސޭހަތްދީ ލިޔުމުން އިންޒާރުދިނުމަށް ނިންމިއެވެ.

5. އެ ނިންމުމާ ގުޅިގެން 22 އޮކްޓޫބަރު 2019 ގައި އެފަދަ ޢަމަލެއް ތަކުރާރު ނުކުރުމަށް އަންގައި ލިޔުމުން އިންޒާރުދީ މައްސަލަ ބެލި ކޯޓުގެ ނިންމުން ވަނީ ތަންފީޛުކުރެވިފައިކަމަށް މުޙައްމަދު މާހިރު ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A090389

6. މައްސަލަ ބަލާ ނިންމުމަށްފަހު އަދި މައްސަލައާ ގުޅޭން އަލަށް ނިންމި ފިޔަވަޅު ތަންފީޒުކުރުމަށްފަހު، 23 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި ދެފަރާތް ފަހަރަށް ހަމަ އެ މައްސަލާގައި މުރައްމަދު މާލިއްޔާ ފަޔާޒާއިން ސަސްޕެންޑް ކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ސަސްޕެންޑްކުރި ސަބަބަކީ ފަޔާޒާއިން ފަރާތުން އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ބަލަމުންދާތީ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީވެ މައްސަލަ އިތުރަށް ބަލަމުންދާ ސަބަބެއް ނުވަތަ އާގެ އިތުރު ތަފްސީލެއް ބުނެފައިނުވާކަމަށް މުރައްމަދު މާލިއްޔާ ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

7. މުރައްމަދު މާލިކާއެކު އެގޮވައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާ ގާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ކޯޓުތަކުން ހުއްޖަތުތަކުގެ ގާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާ އާއި 21 ވަނަ މާއްދާ އާއި އެ ގާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާ އަދި އެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2014/R-377 (ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ކޯޓުތަކުން ހުއްޖަތުތަކުގެ ގަވާއިދު) ގެ 17 ވަނަ މާއްދާ އާއި އިންސާފުވެރި ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ ވެސް ޚިލާފަށް އެކަށީގެންވާ އަދި ޒާތީ ކުލަ ޚިޔާލުގައި ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް މުރައްމަދު މާލިއްޔާ ދެކޭ، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު (OTHERS)95-A/INDIV/2019/509 އިންޓަރިމް ފިޔުމާއި، މުރައްމަދު މާލިކާއެކު އެގޮވައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޒުކުރި ނިމުމުން 23 ޑިސެމްބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-A/INDIV/2018/510 ސިވިލް ދެފަރާތް ފަހަރަށް ހަމަ އެމައްސަލާގައި މުރައްމަދު މާލިކް އަލުން ސަސްޕެންޑްކުރި ގާނޫނާފައިވާ ސިވިލް އެގޮވައިވާ އެންމެހައި ފިޔަވަޅުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާއި ނިންމުންތަކަކީ ގާނޫނީ ގޮތުން ބާތިލް ނިންމުންތަކެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި މުރައްމަދު މާލިކް ފަޔާޒާބަށް ޕްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

8. އެ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅޭން ބެލުމުން ފަޔާޒާބަށް ޕްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 274/VTR/2019 މައްސަލާގައި ފުރަތަމަ އަޑުއެހުން ބޭއްވިފައިވަނީ މުރައްމަދު މާލިކުގެ ސަސްޕެންޝަން ފަޔާޒާފުރާތުން ދެމެހެއްޓިކަން އެނގިލާ 4 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަސް ފަހުންނަމަވެސް އެ ޓްރައިބިއުނަލް މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްގީގު ފުރިހަމަ ވެފައިނުވާކަމަށް ޕްރައިބިއުނަލްގެ ބެންޗުން ނަންބަރު މައްސަލައިގެ 1 މާރިޗް 2020 ގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި ފަޔާޒާބަށް ފަރާތުން ބެންޗުކޮށްފައިވެއެވެ. ތަޙްގީގު ފުރިހަމަކުރުމާ ދިގު މުއްދަތެއް

ފާއިތުވެފައިވާތީއާއި، އެ މުއްދަތުގައި މުޙައްމަދު މާލިކް ސަސްޕެންޝަންގައި ހުންނަންޖެހުނީ އެ ފަރާތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 37 ވަނަ މާއްދާއިން މަސައްކަތުކުރުމުގެ ޙައްޤާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ފަދައިން ޢަދުލުވެރިކަމާއިއެކު ގުޅޭ އިދާރީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުން ނުދިއުން ފަދަ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަން އަންނަމުންދާތީ ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތަކާއި ދާއިރާގެ ތަރައްޤީ ފުރުޞަތުތަކުން ދުރުކުރުވަން ވަކި ގޮތަކަށް މަސައްކަތު ނިންމައިދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ. އަދި އެގޮތުގެ މަޢާށް ރައްދުވީ ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު މަސައްކަތުގައި ފުރިހަމައަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ވަޒީފާ ފަރާތަށް އަންގާފައިވެއެވެ.

9. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 274/VTR/2019 މައްސަލާގައި ބުނެވުނު ގޮތަށް ކަންހިނގާފައިވާކަން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ވަނީ ނަންބަރު (2)DJA/2020/40 ސިޓީއިން 4 މާރިޗު 2020 އިން ފެށިގެން މުޙައްމަދު މާލިކް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން އަންގާފައެވެ.

10. މުޙައްމަދު މާލިކް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ބުނެވުނު ސިޓީ ބާޠިލުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މުޙައްމަދު މާލިކް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކުރާ ތާރީޚާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށް އެދި ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވަނީ އެގޮތުން ހުށަހެޅުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 މައްސަލައެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމުގެ މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާއާއި ނިންމުން

11. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމުގެ މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާކުރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކޯޓު މާސްޓަރެއްގެ ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ، ހއ.ކެލާ، ދޫރަސްބުގެ، މުޙައްމަދު މާލިކް (މިގެ ފަހުން "މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް ނުވަތަ "މުޙައްމަދު މާލިކް" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ) 04 މާރިޗު 2020 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ

ނަންބަރު (WV)-95-A/INDIV/2020/4 ރިޕޯޓާއި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ނަންބަރު (2)DJA/2020/40 ރިޕޯޓް އަންގާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންނާބެހޭ ޤަވާޢިދު އަމަލުކުރަމުންދާ ގަވާއިދުތަކާއި ހިލާފަށް އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ޖެހޭފަދަ އުސޫލެއްނާ ސަބަބެއް ނެތި ކަމަށް ވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އުސޫލެއްނާ ސަބަބަކާ ނުލައި އަދި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ފާއިތުކުރަންޖެހޭ މަރުޙަލާ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާ އަދުލުވެރިކަމުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިއާދަކޮށްދީ ތާރީޚާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށް ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް (މިގެ ފަހުން "މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ޑިޕާޓްމަންޓް" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ) ގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދެއްވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައެވެ."[2]

މިފަދައިންނެވެ.

12. އަދި އެ މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

" ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކާއި، މައްސަލަ ބެލި މަރުޙަލާގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި މުވައްޒަފު މާލެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ކޯޓު މާސްޓަރުގެ މަގާމު އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް، 04 މާރިޗު 2020 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު (WV)-95-A/INDIV/2020/4 ރިޕޯޓާއި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ނަންބަރު (2)DJA/2020/40 ރިޕޯޓް އަންގާފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންނާބެހޭ ޤަވާޢިދު އަމަލުކުރަމުންދާ ގަވާއިދުތަކާއި ހިލާފަށް މުވައްޒަފު މާލިކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ޖެހޭފަދަ އުސޫލެއްނާ ސަބަބެއް ނެތިކަމަށް، މުވައްޒަފު މާލިކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 އާ ހިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ ރިޕޯޓް ނަންބަރު (2)DJA/2020/40 ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

---

[2] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު

މުޙައްމަދު ޝާފިޢު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އަދާކުރަމުންގެންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އިޢާދަކޮށްދިނުމަށާއި، މުޙައްމަދު ޝާފިޢު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކޮށްދޭ ތާރީޚާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނަގައިދިނުމަށް އެދި، މުޙައްމަދު ޝާފިޢުގެ ފަރާތުން ދުޖީ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ރައްދުވާގޮތަށް 03 ޖޫން 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މި މައްސަލައިގައި، މުޙައްމަދު ޝާފިޢު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އިންސާފުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަމަށް ބަލާފައިނުވާތީ، މުޙައްމަދު ޝާފިޢު މައްސަލަ ރައްދުވި ފުރުޞަތުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އުސޫލުތަކަށް ސަމާލުކަން ނުދީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަމަތަކާ ޚިލާފު، އަނިޔާވެރި ޑިސްމިސަލް (unfair dismissal) އެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މުޙައްމަދު ޝާފިޢު އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމަށް ނުވަތަ އެ މަޤާމާ އެއް ފެންވަރުގެ މަޤާމަކަށް އެ ފަރާތް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރުވުމަށާއި މުޙައްމަދު ޝާފިޢުއަށް އެއްވެސް ބާކީއެއްގައި ވަކިވެފައިވާ ދުވަސްތަކުގައި ނުބުދިހެލީ، މުޙައްމަދު ޝާފިޢު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގެ ކޮންމެއަހަރަކަށް އެއްމަސް ހަމަވާ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އެ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރި މަޤާމުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ ފައިސާ ދިއަދު (11 އޮގަސްޓު 2021) އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި މުޙައްމަދު ޝާފިޢަށް ދޭ އެއްފަހަރާ ދިނުމަށްފަހު އުނަކަން ހަމަޖެހޭތާ 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ލިޔުމުން އަންގުމަށް، މައްސަލަ ބަލާ މަޖިލީހުގެ ފެންވަރުގެ އިލްތިޒާމުން ނިންމައިދެއްވާ."[3]

މިފަދައިންނެވެ.

[3] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުން

އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުނު ނުކުތާ

13. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އެންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެ ނުކުތާއާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކާލާތުކުރައްވާފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނުކުތާއަކީ:

13.1 ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މުވައްޒަފަށް ހައްގުވާކަށް ލިބިދީފައިވާ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން މުވައްޒަފަށް ލިބިދީފައިވާ ހައްގުވަކަން އުނިކަމެއް އަންނަކަމުގައި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަމާއި، އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތެއް އެހެން ހިނގުމުގައިވިޔަސް ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަށް ފޯރުން ވުޖޫދުވާ ހިސާބުން ހަމަޖެހުނުކަމަށްވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ބަލާނީ ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް ނުބައްލަވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން

14. ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ އިބާރާތަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، ވަޒީފާގެ މާޙައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޙަރަކާތްތަކުން ރައްކާތެރިވެގެންވާ، އެފަދަ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތަކަށް ނޭދެވޭ އަސަރުކުރާ މާޙައުލުތަކަށް ގެންދިޔުމަކީ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅުމާއި، އަދި މަސައްކަތްތަކުގެ މާޙައުލުގައި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ އަމަލެއް ހިނގާ ކަމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކަށް އެނގިއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ ސަމާލުކަމަށް އެކަން ގެނެވިއްޖެނަމަ އެ އަމަލެއް މިޔަކާމެދު

ހިންގުން ފަރާތަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބުނަނިކުން އެފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ފިޔަވަޅު އެޅުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަން އެނގެއެވެ.

15. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށްވެސް އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ އަދާކުރާ މަސައްކަތުގައި މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީއަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން އެނގެއެވެ.

16. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، 30 މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ މަދު މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި، އެ ތަނެއްގެ މައި އިދާރާގައި ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލާފައި ޤަވާއިދުން ހަމަޖެހިއްޖެ ނުވާކަމާއި، 30 މުވައްޒަފުން ހަމަނުވާ ކޮމިޓީތަކުގައި ހިނގާ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުމުގެ ޝަކުވާތައް ބަލާ ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީ ސަރވިސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގައި ކޮމިޓީއެއް އުފައްދަންވާނެކަމާއި އަދި ޝަކުވާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާފައިނުވާ ތަންތަނުގެ މައްސަލަތައް ބަލާނީ ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލްކަމަށްވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

17. ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ޝަކުވާ ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުމެއް އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޤަބޫލުނުކުރެވޭނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލަ ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އެފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމާއި އަދި ޝަކުވާ ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކީ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނިންމާފައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ސީދާ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެއެވެ.

18. ހަމައެހެންމެ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭގޮތުން، ކަމެއް ހިނގިދިޔަތާ 12 މަސްދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާ ޝަކުވާއެއް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބިގެން ނުވެއެވެ.

19.ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014 (ޖިނާއީ ޕްރޮސީޖަރާބެހޭ ޤާނޫނުބަދަލު ހުއްޖަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ މި

ދަށުންވެ މާއްދާތަކާއި އަދި އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލުން ކަންކުރަން ނަގައިދޭކަމާއިގުޅޭ،

މި ޤާނޫނު ތަސްދީޤުކުރެވުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި ގުޅުންހުރި އިޖުރާއަތުތަކާއި އަދި މުވައްޒަފުންނާއި

ވަޒީފާ ފަރާތަށް ލިބިދީފައިވާ ޙައްޤުތަކަށް ފުށުއަރާކަށްނުވާނެ ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި

ނުވެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި

އަދި ވަޒީފާ ފަރާތަށް ލިބިދީފައިވާ ޙައްޤުތައް ބާޠިލުވެފައިވާކަމަށް އެކަށައަޅާ ނުވެއެވެ.

20.ހަމައެހެންމެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނުގައި ޖިނާއީ ޕްރޮސީޖަރާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ހުއްޖަތުގެ

ކޮމިޝަން ޢަމަލު، އެ ކޮމިޝަނަށް އެ މައްސަލަ ބަލާނެ ފަރާ މުޢާމަލާތް އެ ތަނުގައި ނެތްނަމަ އެފަދަ

މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިދެނިވި ކޮންމެހެން ކަމެއްވެސް ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް

ބަޔާންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ.

21. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ޝަރުޢީދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ 22 ވަނަ ބާބު(މުވައްޒަފުންނަށް

ޙައްޤު ކުރުން) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންނަށް ޙައްޤުކުރުމާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރާނެ

ގޮތެވެ. އަދި މި ބާބުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ އަކުރުގައިވާ ގޮތުން، މުވައްޒަފަކާ ދޭތެރޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމާ

މުވައްޒަފަކު ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް

އެޕީލްކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާނެ ގޮތެވެ.

22. އިސްތިއުނާފު ހައިކޯޓަށް ފޮނުވާ މައްސަލަ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ އެޕީލްކުރުމުގެ ތަރުތީބު

ޤަވާޢިދު އަމަލުކުރަމުން ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ހުކުމް އިޖުރާއަތުތަކުގެ ދަށުންނެވެ.

ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނުގައި އެކުލަވާލެވިފައިވާ ޖިނާއީ ޕްރޮސީޖަރާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ހުއްޖަތުގެ ކޮމިޝަން ނިންމާ

މައްސަލަ، ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަރައްޤީއަށްދާމަގު ހުށަހެޅުމަށްފަހު ހުށަހެޅުމަށް

އެ ހިނގާ މުއްދަތުގައިވެސް، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ވަޒީފާގެ މާޙައުލުގައި ތަކްލީފުރިކަން ކަރަދަރުކޮށްދިނުމަކީވެސް ވަޒީފާއާ ފަރާތުގެ ޖިންމާއެކެވެ.

23. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރިއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތާ ދެމެދު އޮތް އިމެއިލް ނޯޓިސްގެން މެސެޖްތަކާއި، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތް އިތުރަށް ވަޒީފާގައި ބަހައްޓައިދިނުމަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ތަކްލީފުރިކަމުގެ ނޯޓިސްތަކުންވެސް ބަދަލުގެން ހާމަވެފައިވެއެވެ.

24. އިސްވެބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާ އާއި 26 ވަނަ މާއްދާ އަށް ރިޢާޔަތްކޮށްލުމުން، އެ މައްސަލައަކީ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ނިންމުން މައްސަލައެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަސްއޫލު އަދާކުރައްވާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމުގައި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމެއް، ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު ނުއެޅޭ ގޮތަށް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމުގައި ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ތަޙުޤީޤުކޮށް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެއްކަން ހާމަވެއެވެ.

25. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާ، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުންކަމާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު ދަށުން މުވައްޒަފަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން މުވައްޒަފަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމާ ބެހޭގޮތުން އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައިގެން ކަމުގައި ނިންމާފައެވެ. އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކެއް އެއްވެސް ހިސާބަކުން ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހިލާފުވާ ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް ވެސް ނުފެނެއެވެ

އެ ޤާނޫނުގައިންވާއިރު، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަށް ރުޖޫޢުނުކުރެއްވި ސަބަބެއް އޮތްކަމަކަށްވެސް ނުދެކެމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް

26. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދެނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 މައްސަލައިގައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުސޫލީ ޢަދުލުވެރިކަން ގެއްލުންދެއްވާފައިވާތީ ކަނޑައަޅުއްވައި ދެއްވައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދެއްވުމަށެވެ."[4]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި މައިގަނޑު ކަންކަން

27. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ، ދަށު ކޯޓުތަކާއި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްގެ ނިސްބަތުންނަމަ އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ހާލަތްތަކަށް ފެތޭ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއެއްކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ނުދެކެމެވެ.

28. ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަށް ބަލާއިރު، ހުކުމެއް/ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅޭނީ ހާލަތުތަކަކީ ހުކުމް ނުވަތަ ނިންމުން ބިނާކުރެވިފައި ވަނީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ޘާބިތުކުރުމުގެ ސަބަބެއް އޮތުމުން ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަޠުބީޤުކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ކުށެއް ހިނގާފައިވާކަމަށް ޘާބިތުކުރުމުގެ ކަންކަން ހުރުމުން

[4] ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅި ފޯމުގެ 8 ވަނަ ނަންބަރު

ނުވަތަ ޖުމްލަ/ ނިންމުމުގެ ކުރިއަށް އަދި އިޖުރާއަތުގައި ހިމެނުނު އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ އައިބެއްގެ ސަބަބުން އެ ޖުމްލަކަން ނުވަތަ ނިންމުމަކަން އަސާސަށް ފޯރުވި އިޖުރާއަތެއް ބާޠިލު އިޖުރާއަތެއްކަމުގައި ވުމުންކަން އެނގެއެވެ. މިކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ، **މުޙައްމަދު އަރްސަން ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް**[5] ގެ ޤަޟިއްޔާ އާއި، **ޢަބްދާ އިބްރާހިމް ވ. ޕަބްލިކް ނަސީމް**[6] ގެ ޤަޟިއްޔާ އާއި މިނޫން ޤަޟިއްޔާތަކުގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

29. އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅައިދީ، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަވާލުވެފައިވާކަމަށް ހަމައެކަނި ބެލޭ ބެލުމަކުން، އެ މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ މިންގަނޑަށް ވާސިލު ނުވާކަމުގައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހަވާލުވެފައިވާކަމަށް ބެލޭނަމަ އެކަމުގައި އުފެދޭ ޤާނޫނީ ބަހުސަކީ ކޯޓަކުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާފުކޮށް ބުނަން ވާޖިބުކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/87، 2019/SC-L/88، 2019/SC-L/89، 2019/SC-L/90 އަދި 2019/SC-L/91 މައްސަލަ ބަލައިގަތުމާއި ގުޅޭ ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

30. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފައިވާ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ، މައްސަލައިގެ ނިންމުން ގޯސްވި ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ އުސޫލީ ކޮތާހީކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބުނެދީފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުފޯމުގައި ފަރާތުން ނުބުނެއެވެ.

31. ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުރާފަޢާތުގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަކީ ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ޤާނޫނުން ހުއްޖަތުގެ ޤާނޫނު ވުޖޫދުވާ ހިސާބުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާއިރު، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުރާފަޢާތުގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ

[5] 2021/HC-B12/66
[6] 2021/HC-N-A/36

މައްސަލަ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ނުބެލޭނެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނާނަމަ، އެކަމުގައި އަދި ޤާނޫނީ ބޮޑުސަލާމަތީ ކޯޓަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެދީފައިނުވާތީއެވެ.

32.އެގޮތުން، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން، އެ ކޮމިޝަނުގެ ޕާޓީހައުސް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން / ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އެ ކޮމިޝަނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަލާންޖެހޭ ކަންތައް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނާއި އިދާރީގޮތުން ގުޅުންހުރިކަންކަން، ބަލަހައްޓާ ކޮމިޝަނަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން (ޖުޑީޝަލް ކައުންސިލްގެ ގަވާއިދުގެ ނަންބަރު ކޮމިޝަނުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހަމަތައް ބަލަހައްޓާ އެކަމާ ބެހޭ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން، ސިވިލް ސަރވިސް ޤަވާއިދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީ އެ ބާރުތަކުގައި ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ) އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެދީފައިނުވާތީއެވެ. މިފަދައިން ބުނެދިނުމުގެ ނުކުތާ، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤަވާއިދުގެ 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަށް ޖެހުނު ފުރަތަމަ ކޮމިޝަނާއި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤަވާޢިދު ރިޔާސަތުން އެއްބަސްވެގެން އެ ކޮމިޝަނުގައި ބަލާންޖެހޭ ކަންތައް، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤަވާޢިދުގެ 2011 ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް މައްސަލަ ޖިނާއީ މަޙްކަމާ އެކުލެވިގެންވާ ނުބެލޭނެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަލައިގަންނަން އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކުގެ އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭނެ ނުކުތާއެވެ.

33.އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައިވާ މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގެ ދަށުން ބަލާންކުރެވޭ ހުރި ކަންކަމުގައި، ޖިނާއީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ކޮމިޝަނުގައި ބަލާންކުރެވިދާ ގޮތުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ވަކިން ތަޙުޤީޤު ކުރާނެ ޖިނާއީ ޕްރޮސިކިއުޓަރގެ މައްސަލަ، ބަލައިދޭކަން ބަލަހައްޓާ ގޮތް ބަލާންކުރެވިފައެވެ. އަދި އެ މައްސަލަ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤަވާއިދު 2011 ގައި ބަލާންކުރާ ގޮތަށް ޖިނާއީ މަޙްކަމާ އެކުލެވިގެންވާ ނުބެލޭނެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަކުރާރުކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަކިވާ އަދާކުރުން ދިނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، ޖިނާއީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ކޮމިޝަނުގައި ބަލާންކުރެވޭ ގޮތުގެ މަތިން، ޖިނާއީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ކޮމިޝަނުގެ އެކަމާ ބެހޭ ބަލަހައްޓަނީ އިދާރާއަކުން ވާއިރު،

ހައިކޯޓުގައި ހިނގާ ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމުގެ އަމަލެއް ބަލަން ޖެހުނީ، ހައިކޯޓުގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީން ކަމާއި، އެ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަކާއި ދެކޮޅު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން އެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަންޖެހެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަމާއި، އެހެންކަމުން، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއާތައް ހިފާފައި، ވަޒީފާ ދިނުން ފެށުމަށް (ޑިޕާރޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން) އިން އެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް، ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަދި އެ ޤާނޫނުން ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުއްޓުވުމުގެ ކޮމިޓީ އުފެއްދުމުން ލާޒިމުކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު ޒިންމާކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

34. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގައި، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން، ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު، މާއްދާ، އެ ޤާނޫނު، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ އަށް ތަޠްބީޤުކުރި ކުރުން، ޤާނޫނާ ޤާނޫނީ ސަބަބު ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްދޭންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އެ ސަބަބު ސާފުކޮށްދީފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ނުދެކެމެވެ.

35. މީގެ އިތުރުން ބަހުސްގެ ބޭނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވޭފަދަ ޤާނޫނީ ބަހުސެއް އޮތް ނުކުތާއެއްކަމުގައި ބަލާނަމަ އެ ނުކުތާއާއި ގުޅޭގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޤަރާރުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަންވެސް ޤަރާރުކޮށްފައިވެއެވެ.

<u>އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް</u>

36. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 މައްސަލައިގައި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން އިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލުގެންނަޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެއްވުން."[7]

މިފަދައިންކަން އެނގިގެން އޮތެވެ.

ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން

37. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 01 (އެކެއް) ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.

38. އެ ނުކުތާއަކީ ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ[8] ދަށުން މުވައްޒަފުން ހައްގުތަކެއް ލިބިދީފައިވާ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން މުވައްޒަފުން ލިބިދީފައިވާ ހައްގުތަކަށް އުނިކަމެއް އަންނަކަމެއް ކަމުގައި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަމާއި، އަދި ޖިންސީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގޯނާކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި އެހެން ހުރިކަމުގައިވިޔަސް ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަށް ޤާނޫނު ވުޖޫދުވާ ހިސާބުން އަމަލުކުރުމަށް ލާޒިމުވާކަން ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާތީ، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ނުބެލޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

39. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބޭނުންވާ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[9] 43 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ބާރުތަކެއްކަން ފެށޭ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއެއްކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ނުދައްކާކަމަށް ބެލެ އެކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

[7] އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 5 ވަނަ ނަންބަރު
[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014
[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

40. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކޯޓުތަކުން ކަނޑައަޅައި ބައްޓަންކުރުމާއި އެ ކޯޓުތަކުގެ އިދާރީބާރުތަކާއި މަސައްކަތްތަކުން ހިނގުމުގެ އުސޫލުތަކުން ބައްޓަންކުރާ ޤާނޫނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުކަން އަންގައިދެއްވައެވެ.[10]

41. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގައި ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމްތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުގެ ނިންމުންތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރެވޭން ބާވަތްތަކަށް ބައްޓަންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި އޮންނަނީ:

" މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާ އާއި، 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާފަދަ ޙުކުމްތަކާއި ނިންމުންތަކަށް ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައެވެ.

(ހ) އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާ ޙުކުމް ނުވަތަ ނިންމުން ބިނާކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭން ސަބަބުތަކެއް ހުރުން ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަޠުބީޤުކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ކުށެއް ހިނގައިފައިވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭން ކަންކަން ހުރުން.

(ށ) ޙުކުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ކުރިއަށް އައި އިޖުރާއަތުގައި ހިމެނުނު އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުންކޮޅު އައިބެއްގެ ސަބަބުން އެ ޙުކުމަށް ނުވަތަ ނިންމުމަށް އަސަރު ފޯރާވަރު ބޮޑު އިޖުރާއީ ކުށެއް ކުރެވިފައިވުން.

(1) އަޑުއެހުން ބޭއްވުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް ޚިލާފުވުން.

(2) ޙުކުމްކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރަކީ ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކީ އެ މައްސަލައާއި ބެހިގެން ޝަޚްޞީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުރަސްއަޅާފަދަ ސަބަބެއް ގުޅިފައިވާ ފަނޑިޔާރަކު ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކު ކަމުގައިވުން.

(3) ޙުކުމުގައި ނުވަތަ ނިންމުމުގައި ޙުކުމްކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރު ނުވަތަ ނިޔާވެރިޔާގެ ސޮއި ނެތުން.

(4) ޙުކުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތުން."

މިފަދައިންނެވެ.

42. އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، އެ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[11] 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ބާވަތެއް އޮތްކަމަށް ދެކެވޭން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާ
[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

ހުށަހަޅާފައިވާ ނުހުއްޓައިލެވޭގޮތުގައި އަމުރުކުރުމަށް ބޭނުންވެއެވެ. ސަބަބަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު[12]

ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އެއްވެސް ހާލަތެއް ޤާއިމުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ނުހުށަހަޅާފައި އެ

ހުށަހެޅުމުގެ ތެރޭގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވެއެވެ. އަދި އެ ހުށަހެޅުމަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން

މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނީ ބާރުގެ ދަށުން ހުކުމްތަކަށް ބެލެވޭތީއެވެ.

43. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/91 މައްސަލަ ބަލައިގެންފައިވާ ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 10 ވަނަ

ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ބަލާ ފަސޭހަކުރާ ޤާނޫނީ ބާރުން ގެނައުމާ

ހަމައެކަނި ނަމަވެސް ބަލާ ބަންދުކުރުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ކުރިމަތިލާ މިންވަރަކުން ހިނގައިދާނެ ޙާލަތްތަކާ ރިޢާޔަތްކޮށްގެން

ބަންދުކުރުމަށް، ނުވަތަ ޖިނާއީ ފަރާތަކުން ދަޢުވާކުރާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ނުވަތަކަން ބަންދުކުރުން އެ

މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް އިސްތިއުނާފުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ

މިންވަރަށް ބާރުދީފައިވެއެވެ. ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ޙުކުމުގެ ހައްޤު ގެއްލޭގޮތަށް ކަމަށް ހަމައެކަނި

ބަންދުކުރުން ނުވަތަ އަދުލު އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅޭ ގޮތަށް ކަމަށް ހަމައެކަނި ބަލާ ބަންދުކުރުން އެ މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ މިންވަރަށް ބާރުދީފައިވެއެވެ.

ޤާނޫނީ ގޮތުން ދޭހަވާ ހަމައެކަނި ކަމަށް ރަނގަޅުކަމަށް ބަލާ ބަންދުގެ ނުވަތަ ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މިންވަރަށް ހުކުމަށް

ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމަށް ބަންދުކުރުމުގެ ނުވަތަ ތިމާގެ ފަރާތުން ބަދަލުކުރުމަށް ވަގުތާއި ފަރާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް

ބަލާ ބަންދުކުރުމަކީ ނުވަތަ ހަމަޖެހުމެއް ގެއްލިފައިވާ ކަމަށް ބަންދުކުރުމުގެ ނުވަތަ އިންސާފަށް ހުރަސްއެޅިފައިވާ ކަމަށް

ބަންދުކުރުމުގެ އިޖްރާއަތު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤުތަކަށް އެކަށީގެން ދަށުކޯޓުން ސާފުކުރުމަށް ބަލާނެވެއެވެ. ޤާނޫނީ ގޮތުން

ދޭހަވާ ހަމައެކަނި ބަންދަކަށް ނުވަތަ ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މިންވަރަށް ހުކުމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ބަންދަކަށް

ނުވަތަ ތިމާގެ ފަރާތުން ބަދަލުކުރުމަށް ވަގުތާއި ފަރާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ބަންދަކަށް ނުވަތަ ހަމަޖެހުމެއް ގެއްލިފައިވާ

ކަމަށް ބަންދަކަށް ނުވަތަ އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާ ކަމަށް ބަންދަކަށް އެކަމުގައި އުޅުނު ޤާނޫނީ ބަރުސާ ޓަކައިކަން

އެ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤުތަކަށް އެކަށީގެން ސާފުކުރާ ބަލަންވާނެއެވެ."

މިހެންވެއްޖެނަމަ.

---

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

44. އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާއިރު، މައްސަލަ ބަލާ ފަސްޓްއާރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ޓެކްސް ހަރަދުގައިވާކަމަށް ހަމައެކަނި ބަލާ ބެލުމަކަށް، އެ މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[13] 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ މިންގަނޑަށް ވާސިލް ނުވެވޭނެކަމާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ޓެކްސް ހަރަދުގައިވާކަމަށް ބެލުމަށް އެކަމުގައި އެދުނު ޤާނޫނީ ބަދަލަކީ ކޯބާކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާފުކޮށް ބަޔާން ވާނުކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/87، 2019/SC-L/88، 2019/SC-L/89، 2019/SC-L/90 އަދި 2019/SC-L/91 މައްސަލަ ބަލައިގަތުމާއި ގުޅޭ ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓްތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

45. އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތައް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ، މައްސަލައިގެ ނިންމުން ޖެހޭ ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ އުސޫލަކީ ކޯބާކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަށް ނެތެވެ. އިސްތިއުނާފަށް ފޯމުގައިވެސް އަދި ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގައިވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އެ ފަރާތުން އުފައްދަން މަސައްކަތްކުރި ބައިގެ ޤާނޫނީ ބުރަދަނޑުތަކާއި ސާފުކޮށްދީފައެއްނުވެއެވެ.

46. ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގައި ހުރި އިޖުރާއަތުތަކަށް ޖިނާއީ ފުރައްސާރަކުރުމާއި ގުޅުންހުރި ހުއްޖަތުތަކުގެ ޤާނޫނު[14] ވެރިކަމާ ހިލާފުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ވޯޓުދިނުމަށް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާއިރު، ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ދަރުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ޖެހިރަޖިސްޓްރީ އެއް ދޭ ޝަކުވާ އެޖެހިސްޓްރޭޝަން ނުބަތޮޝަކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ހިލާފަށްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އެކަމުގައި އަދި ޤާނޫނީ ބުރަސާކަ ކޯބާކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބަޔާންކޮށްފައެއްނުވެއެވެ.

47. ޤާނޫނީ މަސްދަރުތަކަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނަކީ ގަވާއިދަށްވުރެ މަތީގެ ގާނޫން އިސްކަންދޭ މަސްދަރަކަށްވީހަމަވެސް، ޤާނޫނުގައި ބައްސަކަށްފައިވާކަންކަން އެގޮތުގައި ހުއްޖަތި، މި ގާވާއިދުގައި ގަވާއިދަށް

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2014

އިސްކަންދަރާބާނީހަކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުމުގައި، އެ ހަމައަށް ވާސިލުވާ ޤާނޫނީ ބުރުޒަލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބުނުމުވެފައި ނެތަތީ، މި އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފުގެ އަސްލު ޖެހޭކަމަށް ބިނާކޮށް ވާސިލުވެފައި އެކަމަށް ބެލުން ހަމައެއް ނެތަތީ، އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދާން ހަމައެއް ނެތްކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތަށް ހުރުމާއެކު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 111/VTR/2020 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާގެ ގޮތުން ބިނާކޮށް، މި އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ބޭނުމެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ފަނޑިޔާރުން ބާޠިލު ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ޙުކުމް ކިޔީ

އިސްފަނޑިޔާރު ހާލިދު ރިޝްދީ ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤު (ރިޔާސަތު) ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ